

Datum

10 februari 2024

Versienummer

IR V-2-1-2

Pagina

1/14

Z-Index

Alexanderstraat 11

2514 JL Den Haag

Postbus 16090

2500 BB Den Haag

T 070 - 37 37 400

F 070 - 37 37 401

info@z-index.nl

www.z-index.nl

KvK: Haaglanden 27177027

Auteur(s)

M. Sirks

Drs. M. Journée-Gilissen

Bijzonder Kenmerk: Reden van voorschrijven

IR V-2-1-2

Deze implementatierichtlijn beschrijft hoe het Bijzondere kenmerk 'Reden van voorschrijven' uit het bestand Bijzondere kenmerken van de G-Standaard geïmplementeerd dient te worden in software voor de openbare apotheek en de voorschrijver, zodat het doel hiervan wordt bereikt.

Bij vragen naar aanleiding van deze implementatierichtlijn kunt u contact opnemen met Madeleine Sirks (070-3737413, madeleine.sirks@z-index.nl) van Z-Index of Marleen Journée-Gilissen (070-3737236, m.journee-gilissen@knmp.nl) van het Geneesmiddel Informatie Centrum (GIC) van de KNMP.

Inhoud

1	Inleiding	3
1.1	Begrippen	3
1.2	Doel van het Bijzonder Kenmerk 'Reden van voorschrijven'	3
1.3	Doelgroepen	3
1.4	Welke gerelateerde onderwerpen worden niet beschreven in deze implementatierichtlijn	3
2	Achtergrondinformatie	5
2.1	Q-algemeen	5
2.2	Profylaxe als indicatie	5
3	Opbouw van het Bijzonder Kenmerk 'Reden van voorschrijven'	6
4	Implementatie van het Bijzonder Kenmerk 'Reden van voorschrijven'	7
4.1	Randvoorwaarden	7
4.2	Het implementatieschema voor de eerstelijns voorschrijver	7
4.3	Het implementatieschema voor de openbare apotheek	9
4.4	Het implementatieschema voor de tweedelijns apotheek en EVS	12
5	Implementatie van extra functies	13
5.1	ICPC vastleggen bij episode aan de hand van 'Reden van voorschrijven'	13
5.2	Melding printen op daglijst	13
5.3	'Reden van voorschrijven' niet doorgeven om privacy redenen	13
6	Overzicht aanpassingen per versienummer	14

1 Inleiding

1.1 Begrippen

Bijzonder Kenmerk: Een kenmerk van een geneesmiddel dat bij voorschrijven en afleveren relevant kan zijn voor zorgverleners.

Reden van voorschrijven: Bij vele geneesmiddelen speelt de reden van voorschrijven een belangrijke rol voor de dosering en de doseringscontrole. Het NHG heeft in opdracht van Nictiz en in samenwerking met de KNMP een lijst van geneesmiddelen samengesteld, waarbij het belangrijk is een gecodeerde reden van voorschrijven (bv ICPC of ICD9 of ICD10) met het voorschrift (liefst automatisch) mee te sturen. De middelen waarvoor dit geldt zijn in de Staatscourant van 10 december 2013 gepubliceerd, inclusief twee middelen die ook door de werkgroep zijn vastgesteld maar die abusievelijk niet in de Staatscourant zijn gepubliceerd.

GPK, PRK, HPK: De G-Standaard heeft een 'ruggengraat' die bestaat uit meerdere, hiërarchische niveaus, waaronder het generiekniveau (GPK), het voorschrijfniveau (PRK) en het handelsproductniveau (HPK). Op ieder niveau worden gegevens van een product bijgehouden. Zie voor meer informatie: '**De ruggengraat van de G-Standaard**' op www.z-index.nl.

1.2 Doel van het Bijzonder Kenmerk 'Reden van voorschrijven'

Het doel van het Bijzonder kenmerk: 'Reden van voorschrijven' is om bij de relevante geneesmiddelen het automatische signaleren en communiceren van "de reden van voorschrijven" mogelijk te maken en te ondersteunen, zodat de bij het geneesmiddel vereiste specifieke zorg, service en ondersteuning kan worden gegarandeerd.

1.3 Doelgroepen

Dit kenmerk is bedoeld voor de huisarts en de apotheker. Daarom wordt hier uitgegaan van ICPC's. Voor medisch specialisten is er (nog) geen regeling uitgewerkt omtrent reden van voorschrijven. Daarom is implementatie voor de tweede lijn (nog) niet opgenomen in deze richtlijn.

1.4 Welke gerelateerde onderwerpen worden niet beschreven in deze implementatierichtlijn

- De overige Bijzondere Kenmerken moeten op verschillende manieren geïmplementeerd worden. Zie www.z-index.nl.

- de implementatie van het doseringsbestand; de implementatie van het Bijzonder kenmerk 'Reden van voorschrijven' maakt gebruik van het bestand met de ICPC's uit het doseringsbestand. Zie www.z-index.nl.
- *Tekst blokken*
zie Implementatierichtlijn "Tekst blokken".
- *ZRS = Zorgregistratiesysteem:*
zie Implementatierichtlijn "ZRS inclusief koppeling aan medicatiebewaking".

2 Achtergrondinformatie

2.1 Q-algemeen

De meest voorkomende reden van voorschrijven voor een specifiek geneesmiddel is in de doseringscontrole van de G-Standaard ondergebracht onder een verzamelindicatie. Deze verzamelindicatie wordt Q Algemeen genoemd. Indien er nog andere indicaties zijn die dezelfde doseringsgrenzen hebben als de meest voorkomende indicatie, zijn deze ook onder Q algemeen geschaard. Voor de geneesmiddelen met Bijzonder kenmerk: 'Reden van voorschrijven' zijn alle indicaties die onder Q algemeen vallen, ook met een eigen ICPC's opgenomen..

2.2 Profylaxe als indicatie

Sommige geneesmiddelen worden onder andere voorgeschreven als profylaxe van een bijwerking van een ander geneesmiddel, bv protonpompremmers bij NSAID gebruik. Deze geneesmiddelen hadden in de G-standaard een verbijzondering Profylaxe en zijn voorzien van de ziekte indicatie (+ICPC) waarvoor ze beschermen. In het kader van het communiceren van de reden van voorschrijven bleek dit echter minder goed werkbaar, zodat een andere oplossing is gezocht. Om 'profylaxe' met een eigen ICPC aan te kunnen geven, is de tabel met ICPC's (bestand 380) uitgebreid met codes waarin de tractusletter gevolgd door '-44' is opgenomen. De cijfers '-44' geven aan dat het om preventieve medicatie gaat, de tractusletter geeft aan waarop de profylaxe betrekking heeft. Deze codes worden voortaan gebruikt in het doseringsbestand en daarmee ook bij de Reden van Voorschrijven.

3 Opbouw van het Bijzonder Kenmerk ‘Reden van voorschrijven’

Technisch gezien bestaan zij uit de volgende bestanden:

- Bestand BST401T:** Bijzondere Kenmerken.
Bestand BST922T: Tekstbestand, aangestuurd vanuit bestand 401.
Bestand BST902: Thesauri totaal. Uit dit bestand: thesaurus 1800 (item 21)

In het bestand 401 is de koppeling tussen producten (HPK-niveau en waar mogelijk op PRK-niveau) en het ‘Reden van voorschrijven’-kenmerk opgenomen op item **(BYZKEN) 085**

Bestand BST401T : Bijzondere Kenmerken						
Veld	Omschrijving	Bestand; thes.nr.	Verantw.	Lengte	Type	Posities
BSTNUM	Bestandsnummer	401	Z-Index	4	N	0001- 0004
MUTKOD	Mutatatiecode		Z-index	1	N	0005- 0005
PRKODE	PRescriptieKode (PRK)		Z-Index	8	N	0006- 0013
HPKODE	HandelsProduktKode (HPK)		Z-Index	8	N	0014- 0021
THBYZK	Thes.nr. Bijzondere Kenmerken		Z-Index	4	N	0022- 0025
BYZKEN	Kode Bijzonder Kenmerk	= 085	GIC	6	N	0026- 0031
	Leeg veld (nullen)		Z-Index	1	A	0032- 0032

4 Implementatie van het Bijzonder Kenmerk 'Reden van voorschrijven'

4.1 Randvoorwaarden

In het softwaresysteem moet de mogelijkheid zijn ingebouwd om een ICPC als Reden van voorschrijven bij het voorschrift vast te leggen. In principe kan de Reden van Voorschrijven ook met een ander codestelsel zoals de ICD-10 worden vastgelegd en gecommuniceerd. Momenteel ondersteunt de G-Standaard echter nog geen ICD-10, zie ook paragraaf 4.4. Bovendien laat het Medrec bericht versie 3.2H niet toe dat een ander codestelsel dan de ICPC wordt gecommuniceerd.

4.2 Het implementatieschema voor de eerstelijns voorschrijver

Stap 1:

Controleer of aan de PRK van het geneesmiddel dat wordt ingevoerd BYZKEN = 085 uit bestand 401 is gekoppeld.

- Zo nee, er is geen actie nodig.
- Zo ja, ga verder met de volgende stap.

Stap 2:

Controleer of het geneesmiddel een herhaalvoorschrift is.

- Zo ja, communiceer in principe de ICPC die de vorige keer is meegestuurd, overeenkomstig stap 7, maar geef ook de mogelijkheid om een andere ICPC te koppelen overeenkomstig stap 5.
- Zo nee, ga verder met de volgende stap.

Stap 3:

Controleer of dit voorschrift is gekoppeld aan een episode waar een ICPC aan gekoppeld is.

- Zo ja, ga verder met stap 4.
- Zo nee, ga verder met stap 5.

Stap 4:

Controleer of de ICPC-code overeenkomt met een ICPC-code uit bestand 380T die in bst 642T zijn opgenomen bij betreffende PRK (de GPK is opgenomen in bst 641, via de GPDBAS zijn beide bestanden gekoppeld, zie verder ook de implementatierichtlijn Doseringen).

- Zo nee, ga verder met stap 5.
- Zo ja, ga verder stap 6.

Stap 5:

Toon op de volgende manier de lijst met ICPC-omschrijvingen uit bestand 380T die in bst 642T zijn opgenomen bij betreffende PRK:

- toon van deze ICPC's de lijst met ICPC-omschrijvingen uit bestand 380T, waarbij 'Q algemeen' NIET getoond dient te worden.
- zorg dat de voorschrijver een indicatie uit de lijst kan kiezen.

- zorg dat de voorschrijver de mogelijkheid heeft om in plaats van de ICPC uit de lijst, een ICPC via de ICPC zoekmodule te kiezen (zie ook paragraaf 5.3).

Zorg dat de voorschrijver verplicht een ICPC invult. Het doorgeven van de indicatie is bij deze middelen een wettelijke verplichting (zie ook paragraaf 5.3).

→ ga verder met stap 7.

Stap 6:

Toon op de volgende manier de lijst met ICPC-omschrijvingen uit bestand 380T die in bst 642T zijn opgenomen bij betreffende PRK:

- toon van deze ICPC's de lijst met ICPC-omschrijvingen uit bestand 380T (waarbij 'Q algemeen' NIET getoond dient te worden) en vink de ICPC uit de episodelijst default aan
- zorg dat de voorschrijver zo nodig een andere indicatie uit de lijst kan kiezen.
- zorg dat de voorschrijver de mogelijkheid heeft om in plaats van de ICPC uit de lijst, een ICPC via de ICPC zoekmodule te kiezen (zie ook paragraaf 5.3).

Zorg dat de voorschrijver verplicht een ICPC invult. Het doorgeven van de indicatie is bij deze middelen een wettelijke verplichting (zie ook paragraaf 5.3).

→ ga verder met stap 7.

Stap 7:

Handel vervolgens de communicatie voor de zorgverlener automatisch af door:

- reden van voorschrijven en het gebruikte code stelsel (ICPC) bij het voorschrift op te slaan
- reden van voorschrijven en het gebruikte code stelsel (ICPC) elektronisch mee te sturen
 - * voor de profylactische codes is dit een code van drie posities, dus bv 'A44' en niet 'A44.00'
 - * voor de overige codes is het een code van 5 posities, dus bv 'A00.00' en niet 'A' of 'A00'
- de reden van voorschrijven op het recept af te drukken (ICPC code en omschrijving).

4.3 Het implementatieschema voor de openbare apotheek

Stap 1:

Controleer of aan de PRK van het geneesmiddel dat wordt ingevoerd BYZKEN = 085 uit bestand 401 is gekoppeld.

- Zo nee, er is geen actie nodig.
- Zo ja, ga verder met de volgende stap.

Stap 2:

Controleer of bij dit geneesmiddel een ICPC is gekoppeld in het bericht.

- Zo ja, ga verder met stap 3.
- Zo nee, ga verder met stap 6.

Stap 3:

Controleer of de ICPC-code overeenkomt met een ICPC-code uit bestand 380T die in bst 642T zijn opgenomen bij betreffende PRK (de GPK is opgenomen in bst 641, via de GPDBAS zijn beide bestanden gekoppeld, zie verder ook de implementatierichtlijn Doseringen

- Zo ja, ga verder met stap 4.
- Zo nee, ga verder met stap 5.

Stap 4:

Controleer de dosering met het juiste record waar deze ICPC in voorkomt.

Stap 5:

→ indien geen ICPC is meegestuurd: ga verder met stap 6

Let op: dit berust op de implementatie bij de voorschrijver, dat het niet mogelijk zou moeten zijn om de indicatie niet in te vullen, zie implementatiestap 6 in paragraaf 4.2.

→ indien een ICPC is gekoppeld die niet in bestand 642T voorkomt:

1. toon de gebruiker de gekoppelde ICPC-omschrijving.
2. en toon op het scherm: controleer dosering handmatig; hiervoor kan BST902T, TSITNR 1800, nr. 000021 'Geen dos.gegevens voor de reden van voorschrijven' worden gebruikt.

Stap 6:

Toon op het scherm:

1 de kernpunten van het signaal, zoals:

- het feit dat het een signaal is in het kader van Bijzondere kenmerken;
- het nummer + de omschrijving van het Bijzondere kenmerk;
- welk middel het betreft;

De exacte invulling hiervan is afhankelijk van de wensen van de zorgverleners en kan in overleg met hen worden vastgesteld.

2. De bijbehorende tekst (met sleutels **TXMOD(=72)** en **TXKODE(=BYZKEN)**): zie de implementatierichtlijn "**Tekst blokken**".

De tekstmodule van de Bijzondere Kenmerken bevat diverse tekstsoorten. De bedoelde implementatie daarvan is als volgt (NB: niet alle tekstsoorten zijn bij alle bijzondere kenmerken aanwezig, per bijzonder kenmerk kan het dus zijn dat één of meerdere tekstsoorten ontbreken):

Tekstsoort	Bedoeld voor	opmerkingen
200	apothekersassistente	
210	apotheker	
230	voorschrijver (eerste lijn)	n.v.t. bij deze implementatiestap, want dit is het implementatieschema voor de openbare apotheek
235	klinisch voorschrijver	
240	ziekenhuisapotheker	
251	iedereen	Tekst dient oproepbaar te zijn als één van de bovenstaande tekstsoorten (200-240) op het scherm wordt getoond (tekststr 251 en 255 zijn niet opgenomen in BST601T, maar zijn volgend aan tekststr 200-240).

→ Ga verder met de volgende stap.

Stap 7:

Geef de gebruiker de mogelijkheid de 'reden van voorschrijven' alsnog toe te voegen.

(dit gegeven kan bijvoorbeeld op het recept staan.)

Controleer of er nu alsnog een ICPC-code gekoppeld is die overeenkomt met een ICPC-code uit bestand 642T.

→ Zo ja, ga verder met stap 4.

→ Zo nee, ga verder met stap 5.

Stap 8:

Als de extra functie 'Extra printen van 'rugetiketten' is ingebouwd, print dan de kernpunten van het signaal op een etiket (zie 4.1).

4.4 Het implementatieschema voor de tweedelijns apotheek en EVS

De gebruikersraad Ziekenhuizen heeft aangegeven, dat de implementatie voor de tweede lijn analoog kan zijn aan die voor de eerste lijn. Punt is wel dat de G-Standaard op het moment van schrijven van deze richtlijn nog geen ICD-classificatie bevat. Daarom volgt hieronder een alternatieve implementatie. Het doorgeven van de indicatie is bij deze middelen een wettelijke verplichting.

Stap 1:

Controleer of aan de PRK van het geneesmiddel dat wordt ingevoerd BYZKEN = 085 uit bestand 401 is gekoppeld.

- Zo nee, er is geen actie nodig.
- Zo ja, ga verder met de volgende stap

Stap 2:

Optie 1, alleen voor EVS:

Stuur de Reden van voorschrijven door in het codestelsel waarin deze is vastgelegd

Optie 2, voor EVS indien optie 1 niet mogelijk is en voor de tweedelijns apotheek

Toon op het scherm:

- 1 de kernpunten van het signaal, zoals:

- het feit dat het een signaal is in het kader van Bijzondere kenmerken;
- het nummer + de omschrijving van het Bijzondere kenmerk;
- welk middel het betreft;

De exacte invulling hiervan is afhankelijk van de wensen van de zorgverleners en kan in overleg met hen worden vastgesteld.

2. De bijbehorende tekst (met sleutels **TXMOD(=72)** en **TXKODE(=BYZKEN)**): zie de implementatierichtlijn "**Tekst blokken**".

De tekstmodule van de Bijzondere Kenmerken bevat diverse tekstsoorten. De bedoelde implementatie daarvan is als volgt (NB: niet alle tekstsoorten zijn bij alle bijzondere kenmerken aanwezig, per bijzonder kenmerk kan het dus zijn dat één of meerdere tekstsoorten ontbreken):

Tekstsoort	Bedoeld voor	opmerkingen
200	apothekersassistente	
210	apotheker	n.v.t. bij deze implementatiestap, want dit is het implementatieschema voor het ziekenhuis
230	voorschrijver (eerste lijn)	
235	klinisch voorschrijver	
240	ziekenhuisapotheker	
251	iedereen	Tekst dient oproepbaar te zijn als één van de bovenstaande tekstsoorten (200-240) op het scherm wordt getoond (tekststr 251 en 255 zijn niet opgenomen in BST601T, maar zijn volgend aan tekststr 200-240).

5 Implementatie van extra functies

5.1 ICPC vastleggen bij episode aan de hand van 'Reden van voorschrijven'

Indien nog geen ICPC bij de episode was vastgelegd, kan het HIS het voorstel doen om de ICPC die voor de reden van voorschrijven doorgegeven moet worden bij de betreffende episode vast te leggen.

5.2 Melding printen op daglijst

Indien in de apotheek een melding is gegenereerd met afhandelingstekst, kan het zinvol zijn deze ook op de daglijst te printen. Het verdient aanbeveling in overleg met de gebruikers vast te stellen of het printen op een daglijst een gewenste functionaliteit is.

5.3 'Reden van voorschrijven' niet doorgeven om privacy redenen

Volgens de Geneesmiddelenwet dient bij alle gekoppelde middelen de RvV doorgegeven te worden. Deze wet heeft voorrang boven de wens van de patiënt om geen RvV te communiceren. Indien een patiënt wenst dat de RvV niet wordt doorgegeven, kan dit functioneel worden opgelost door in dat geval geen RvV mee te sturen (de arts legt dan zelf als RvV 'blanco' vast en dit wordt niet gecommuniceerd). De apotheker krijgt dan geen RvV binnen.

6 Overzicht aanpassingen per versienummer

Versie	Datum	Waar in richtlijn	Soort wijziging	Wat is gewijzigd	Evt. opmerkingen
2.1.2	10-2-24	Voorblad	Wijziging	Contactgegevens geactualiseerd	
		§ 1.3	Wijziging	Tekst geactualiseerd naar huidige stand van zaken	
		§ 3	Verwijdering	Verwijzing naar bst921 verwijderd	
		§ 4.3 stap 6 § 4.4 stap 2	Toevoeging	Verwijzing naar tekstsoort 'klinisch voorschrijver' opgenomen	
2.1.1	30-12-16	§ 3	Verwijdering	Verwijzing naar bst920 verwijderd	
		§ 4.3 stap 6	Wijziging	Verwijzing naar teksten aangepast nav update IR Teksten	
		§ 4.4 stap 2	wijziging	Verwijzing naar teksten aangepast nav update IR Teksten	
1.2.2	05-06-14	Par 1.1	Wijziging	Begrip Rvv verwijst nu naar een recentere verwijzing van de staatscourant (juli 2013)	
1.2.1	06-01-14	Par. 4.2 stap 5 en 6	Toegevoegd	Toegevoegd dat de ICPC's via 642 opgehaald moeten worden, en dat Q algemeen niet in het lijstje getoond moet worden	
1.1.2	26-09-13	Par. 4.2 stap 7	Toevoeging	Toegevoegd hoe de ICPC gecommuniceerd moet worden	
1.1.1.	06-12-12	NIEUW			